

IZLOŽBE

Čekanje kao sudbina

U povodu izložbe Edina Karahusića "Sarajevo 1992-1996" u galeriji MAK u Sarajevu

Fotografije Edina Karahusića koje čine njegovu prvu samostalnu izložbu postavljenu u galeriji MAK ispisuju jednu neobičnu ratnu kroniku Sarajeva. Ne onakvu kakvu je, primjerice, donijela nezaboravna izložba **Zorana Filipovića** u Umjetničkoj galeriji BiH, gdje je stradanje pretočeno u simbol, u znak; niti poput dinamične, krvave, **Rikarda Larne** sa zaustavljenim kadrovima, sa tragovima po pločnicima i direktnim ispisivanjima smrti. Nema kod Karahusića niti srušenih munara, niti obeščašćenih oltara, nema ni zapaljenih kuća, opasnih raskrižja, konvoja

Njegov je rat ispisan na licima i u nekom čudesno zaustavljenom vremenu, u onim trenucima koji jesu naše zajedničko iskustvo: u čekanju. Karahusićevi ljudi čekaju: da prestane ili da počne (granatiranje), da dođe (voda), da se podijeli (pomoć), da se donese (glas), da se potpiše (mir), da se vrati (netko drag) I, van umiranja samog, možda to jeste i bio onaj najteži, najneizvjesniji aspekt jedne kolektivne drame. Jer, niti su mlada žena skupljena ispod strelice koja tako izvanvremenski upućuje: "Galerija Roman Petrović", niti starica s kanisterima u ruci, niti onaj čovjek u bijeloj košulji koji iz lokve kupi vodu u kantu od američkog rafiniranog ulja, mogli promijeniti bilo šta.

Samo su mogli znati čekati, samo su htjeli vjerovati, nadati

Sa otvaranja izložbe

(Snimio: S. Gubelić)

se. Tako su ovdje čitavi svjetovi, situacije, priče, stavljeni u jedan prizor, u jedan kadar u kojem bijela plastična kašta poprma dimenzije smisla života.

U svojoj knjizi "Fotografija i društvo" Gisele Freund tvrdi da se fotografija ne smije mjeriti samo s estetskog stanovišta već da je njezina mjera i u humanom i društvenom intenzitetu optičke predodžbe koju donosi. Stvarnost koju otkriva fotografija Edina Karahusića se zaista i razlikuje od stvarnosti viđene prostim ljudskim okom: ona je strašnija, direktnija, ogoljelija, izloženija. Na taj način njegov objektiv mijenja način promatranja i stvara novu viziju. Za nezaborav.

U knjizi što ju je 1925. godine izdao "Bauhaus" pod nazivom "Sli-

karstvo, fotografija, film" prvi put u suvremenoj umjetnosti definiran je stari konflikt na relaciji slikarstvo - fotografija. Poslije ove knjige, što se tiče teorije fotografije, ništa nije ostalo na starom. Bilo je jasno da se moraju otkriti one zakonitosti koje stvara sam medij i da se sva tumačenja moraju zasnovati na njima, a ne, kao što je bilo ranije, temeljiti ih na filozofskim i estetskim koncepcijama slikarstva.

Neki među najboljim Karahusićevim radovima dokazuju da je u fotografiji (kao i u filmu) svjetlost tvorac oblika, da se vrhunska fotografija prepoznaje, između ostalog, i po uspješnosti otkrivanja odnosa *chiaroscuro* i da otkriva nepoznate perspektive.

Planinka MIKULIĆ